

Duurzaam beleggen bij Pensioenfonds PostNL

Algemeen

Duurzaamheidsrisico's (artikel 6 SFDR)

Duurzaamheidsrisico's zijn risico's op het gebied van ecologie, sociale omstandigheden of goed bestuur (governance). Dergelijke risico's kunnen een negatief effect hebben op de waarde van onze beleggingen.

Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB, ook wel duurzaam beleggen genoemd) staat hoog op de agenda bij veel pensioenfondsen. En zeker ook bij Pensioenfonds Post NL. Wij houden rekening met duurzaamheidsrisico's en betrekken deze risico's bij alle beleggingsbeslissingen.

Pensioenfonds Post NL kijkt goed naar de (potentiële) negatieve gevolgen die ondernemingen veroorzaken voor mens, maatschappij en milieu. Op basis van screening bepalen we wat de ernstigste negatieve gevolgen zijn. Deze gevolgen zetten we in volgorde van belangrijkheid. Op deze manier blijven we onze beleggingsportefeuille doorlopend monitoren. Hierbij houden we uiteraard ook rekening met een mogelijk negatief effect op de waarde van de belegging. Uiteindelijk beslissen we op basis van deze inventarisatie in welke ondernemingen we wel of niet beleggen. Zo hebben we in ons MVB-beleid besloten om bepaalde ondernemingen uit te sluiten van onze beleggingsportefeuille.

Met andere ondernemingen gaan we de dialoog aan. Op die manier proberen we de negatieve gevolgen van hun handelen om te buigen en zo een positieve invloed uit te oefenen. Daarbij bieden we deze ondernemingen ook de mogelijkheid om eventuele benadeelden te compenseren.

Verantwoord beleggingsbeleid (artikel 8 SFDR)

Pensioenfonds PostNL belegt in ondernemingen die praktijken van een goed bestuur (governance) volgen. Wij onderschrijven de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights. Het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers is daarbij onze leidraad. Van de ondernemingen waarin wij beleggen verwachten wij dat zij volgens internationale standaarden handelen. En dat zij daarover duidelijk communiceren.

Pensioenfonds PostNL voert een pensioenregeling uit die belangrijke ecologische en/of sociale kenmerken heeft. Wij beschikken over een MVB-beleggingsbeleid waarmee we de (mogelijke) negatieve gevolgen van ons handelen op de samenleving en het milieu in kaart brengen. En hoe we met die gevolgen moeten omgaan. Maar ook hoe we ze kunnen voorkomen.

Daarbij zijn de thema's die belangrijk zijn voor onze deelnemers voor ons ook het belangrijkste. Deze thema's krijgen dus prioriteit. Denk daarbij aan Gezondheid en welzijn (United Nations Sustainable Development Goal (SDG) 3) en Klimaat (SDG 7 en 13). Daarnaast zetten we ons als Pensioenfonds PostNL gericht in om een positief maatschappelijk rendement te realiseren.

'Duurzaam beleggen' zoals bedoeld in Europese (EU)-wetgeving is niet onze enige doelstelling. Onze belangrijkste beleggingsdoelstelling is en blijft het realiseren van onze pensioenambitie. Met andere woorden: zorgen voor een goed pensioen voor onze deelnemers. Maar wél met een aanvaardbaar risico.

Bij het beoordelen van onze beleggingen hanteren we een scoringsmethodiek van 1 tot 5. 1 is wettelijk verplicht en de laagste score en 5 is de hoogste score op het gebied van SDG beleggen. Per beleggingscategorie bepalen we in welke mate we onze beleggingsovertuigingen kunnen toepassen.

Binnen de categorieën 'aandelen ontwikkeld' (18% van het totaal aan aandelen van de hele portefeuille) en 'landbouwgrond' (4%) is de score het hoogst: 5. Ook binnen 'aandelen opkomende landen', 'bedrijfsobligaties' en 'Liability Driven Investment' halen we een hoge score: 4. Bij de overige categorieën nemen we MVB zeker mee, maar zijn nog verdere stappen mogelijk. Denk daarbij aan categorieën als 'Niet-genoteerd vastgoed', 'Hoogrentende obligaties' en 'Staatsobligaties opkomende landen'.

Toch kunnen we wel degelijk beleggen in (ecologische) duurzame beleggingen zoals vastgesteld in EU-wetgeving. We kunnen echter ook nog steeds beleggingen in onze beleggingsportefeuille hebben waarin we minder of geen rekening houden met ecologische en/of sociale kenmerken. Al zal het percentage van die beleggingen wel steeds kleiner worden.

Uiteindelijk willen we onze gehele beleggingsportefeuille verduurzamen. Daarbij maken we te allen tijde de afweging of de investering een positieve bijdrage levert aan een goede risico-rendementsverhouding.

Vragen en antwoorden over duurzaam beleggen bij Pensioenfonds PostNL

Welke ecologische en/of sociale kenmerken heeft de pensioenregeling van Pensioenfonds PostNL?

Zoals gezegd krijgen de thema's 'Gezondheid en welzijn' en 'Klimaat' voorrang binnen ons beleid voor Maatschappelijk Verantwoord Beleggen.

Als Pensioenfonds PostNL willen wij dat ons kapitaal wordt ingezet om doelen te bereiken op deze thema's. Daarom beleggen we een groot deel van ons vermogen in beleggingscategorieën die Gezondheid en welzijn in de breedste zin promoten en ondersteunen. Dit sluit aan bij het derde doel voor houdbare ontwikkeling zoals benoemd door de United Nations (SDG 3): "Zorgen voor een gezond leven en bevorderen van welzijn voor iedereen op alle leeftijden".

Klimaatverandering vormt voor onze maatschappij wereldwijd een ongekende uitdaging. Wetenschappelijk staat vrijwel vast dat de klimaatverandering komt door de groeiende hoeveelheid broeikasgassen in de atmosfeer van de aarde. En dat dit komt door menselijk handelen. Hierdoor ontstaan negatieve maatschappelijke effecten, die we steeds vaker ook als beleggingsrisico's zien.

Pensioenfonds PostNL ondersteunt de doelstellingen van het Akkoord van Parijs om de uitstoot van schadelijke broeikasgassen wereldwijd terug te dringen. Ook beseffen we dat wij als kapitaalverstrekker mede verantwoordelijkheid dragen voor risico's en kansen op het gebied van klimaatverandering. Deze verantwoordelijkheid moet zichtbaar zijn in onze beleggingsbesluiten. Maar ook in de dialoog die wij met ondernemingen en andere instellingen voeren.

Wij dragen graag bij aan de ambitie van het Akkoord van Parijs om de temperatuurstijging onder de 1,5°C te houden. En daarna willen we ons inspannen om de temperatuurstijging verder te beperken.

Wat is onze beleggingsstrategie? Hoe bereiken we onze ecologische en sociale doelen?

In de beleggingsstrategie zijn de uitgangspunten opgenomen die belangrijk zijn voor de beleggingsbeslissingen van Pensioenfonds PostNL, zoals risicotolerantie, rendement en toekomstige behoeften aan liquiditeit.

Als Pensioenfonds PostNL willen we MVB-criteria expliciet meewegen in onze beleggingsbeslissingen. Daarom passen we 'Best in class beleid' toe in onze gehele

aandelenportefeuille. Hiermee proberen we om alleen te beleggen in ondernemingen die goed scoren op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Om de United Nations doelstelling op het gebied van gezondheid en welzijn (SDG 3) te ondersteunen, kijken wij bij Pensioenfonds PostNL vooral naar de lange termijn. Welke krachten veroorzaken de structurele verschuivingen in de maatschappij? Met name de sociodemografische veranderingen, samen met overgang naar een duurzame samenleving, zijn daarbij erg belangrijk. Dit kunnen wij met ons beleggingsbeleid goed ondersteunen.

Als we het hebben over sociodemografische veranderingen, hebben we het bijvoorbeeld over de groei en de vergrijzing van de wereldbevolking. Maar ook over een wereldwijde trek naar de steden. En een sterk groeiende middenklasse in China en andere opkomende landen zoals India. Deze veranderingen leiden tot andere en nieuwe behoeften van consumenten en vereisen nieuwe oplossingen. Wij richten ons daarom op investeringen die een bijdrage leveren aan het verminderen van kosten in de gezondheidssector. Waardoor bijvoorbeeld de toename van het aantal behandelingen mogelijk wordt. Of, met andere woorden, om meer patiënten te kunnen helpen. We willen bijdragen om de toegang tot de gezondheidszorg in ontwikkelingslanden te verbeteren. En zodoende de levensverwachting helpen verhogen en de kwaliteit van leven verbeteren. Als we het breed zien, investeren we daarom in:

- duurzame voedselvoorziening;
- schoon water;
- duurzaam gezond leven.

In de tabaksindustrie haalden wij in het verleden goede rendementen. Maar tabak levert geen enkele positieve bijdrage aan mens en maatschappij. Het is schadelijk vanaf de eerste sigaret en kan gemist worden. Daarom sluiten we tegenwoordig de categorie tabak volledig uit bij onze investeringen.

De dialoog aangaan met de tabaksindustrie heeft in dit geval geen enkel effect. Er zijn meerdere redenen om niet meer te investeren in tabak:

- roken en andere vormen van tabaksgebruik zijn schadelijk voor de gezondheid;
- de kosten voor gezondheidszorg als gevolg van tabaksinname zijn aantoonbaar hoog;
- tabak is verslavend;
- de arbeidsomstandigheden op tabaksplantages zijn vaak slecht. Er is soms sprake van kinderarbeid en tabaksvergiftiging;
- de wijze waarop tabaksproducenten hun producten in de markt zetten is niet ethisch.

Ook het thema klimaat nemen wij mee in onze beleggingsbeslissingen en risicobeheersing. Dat doen we in de eerste plaats door het meten van onze CO₂-voetafdruk. Hier koppelen we vervolgens een doelstelling aan om die voetafdruk zo klein mogelijk te laten zijn.

We kijken daarbij eerst en vooral naar onze aandelenportefeuille. Als handvat voor beleggers zijn er twee belangrijke referentiekaders voor de CO₂-voetafdruk:

- The Climate Transition Benchmark. Dit is een aandelenportefeuille die gericht is op de vermindering van CO₂. Deze voldoet aan de vereisten van de Europese Unie.
- De bijbehorende doelstelling is: start in 2020 met een 30% lagere voetafdruk dan de brede markt en realiseer vervolgens 7% reductie per jaar.
- The Paris Aligned Benchmark. Dit is een aandelenportefeuille die in lijn is met het Akkoord van Parijs, en daarnaast voldoet aan de vereisten van de Europese Unie. De bijbehorende doelstelling is: start in 2020 met een 50% lagere voetafdruk dan de brede markt en realiseer vervolgens 7% reductie per jaar.

Momenteel zit de portefeuille van Pensioensfonds PostNL ruim onder de Climate Transition Benchmark en benadert de portefeuille het Akkoord van Parijs, zoals in onderstaande grafiek wordt weergegeven:

Daarnaast willen we als pensioenfonds PostNL met ondernemingen de dialoog aangaan. Dit noemen we 'engagement initiatieven'. Dat doen we het liefst in internationale samenwerkingsverbanden of via onze vermogensbeheerders. Als individuele belegger is de kans op resultaat klein.

Ten slotte willen we graag kapitaal verschaffen aan ondernemingen en/of projecten die in staat zijn om efficiënter met grondstoffen om te gaan. Of ondernemingen die een overstap naar duurzame energie maken, of nieuwe producten en diensten bieden. Denk aan groene obligaties of beleggingen in duurzame infrastructuur zoals windmolens en zonnecellen etc.

Hoe waarborgen we dat we aan onze eigen ecologische en sociale doelen voldoen?

Daarvoor nemen we de volgende maatregelen:

1. *Screening*

Een belangrijk uitgangspunt voor ons is dat alle ondernemingen waarin we beleggen, zich gedragen volgens de Global Compact Principles (UNGCP). Dan gaat het over mensenrechten, arbeidsrechten, milieu en corruptie. Deze regels zijn opgesteld door de Verenigde Naties (UN). Als ondernemingen deze principes volgen, leven ze, binnen hun eigen invloedssfeer, een aantal kernwaarden na op het gebied van mensen- en arbeidsrechten, milieu en anticorruptie. Constatoren we dat er in één van onze (sub)portefeuilles direct belegd wordt in ondernemingen die handelen in strijd met deze principes? Dan gaan we met deze bedrijven in dialoog.

2. *Uitsluiting*

We sluiten bedrijven uit die teveel CO2 uitstoten. Ook sluiten we bedrijven en/of landen uit die betrokken zijn bij ernstige schendingen van de mensenrechten. Zie voor meer informatie de vraag verderop: Sluiten wij bepaalde beleggingen uit?

3. *MVB-Integratie*

We beoordelen externe vermogensbeheerders en beleggingsinstellingen. Hoe krijgen Gezondheid en welzijn en Klimaat vorm in hun (en dus ook ons) beleggingsproces?

4. *Dialoog*

We voeren de dialoog om de klimaatverandering onder de aandacht te brengen en de algemene standaarden binnen een bedrijfstak of keten te verbeteren. Voor sommige dialogen werken we samen met andere nationale en internationale partijen (bijvoorbeeld Platform Living Wage Financials).

5. *Stemrecht*

We oefenen ons stemrecht uit om aan te geven wat wij vinden van de manier waarop ondernemingen in hun portefeuilles met MVB-kwesties omgaan. Daarbij ligt onze focus op Gezondheid en welzijn en Klimaat.

6. *Positieve impact*

We willen niet alleen schade vermijden, maar vooral ook beleggen in positieve oplossingen. We kiezen er daarom voor om met behulp van thematische beleggingen specifieke accenten te leggen. Thematische beleggingen moeten aan de volgende criteria voldoen:

- o de belegging draagt bij aan verdere verduurzaming van de portefeuille;
- o de belegging levert een positieve bijdrage aan Gezondheid en welzijn of Klimaat;
- o de positieve impact van de belegging is meetbaar;
- o de belegging resulteert niet in een verslechtering van het risico/rendementsprofiel;
- o de belegging past binnen de risicokarakteristieken van Pensioenfonds PostNL.

7. *Class Actions*

We willen graag een actief aandeelhouder zijn. Daarom kiezen we ervoor om samen met andere beleggers in actie te komen bij (vermoeden van) wanbestuur door bedrijven. Bijvoorbeeld bij fraude, corruptie en omkoping. We laten ons dan bijstaan door partijen die gespecialiseerd zijn in zogenaamde class actions. Dit zijn collectieve rechtszaken of massaschadeclaims. Deze partijen spannen namens een collectief van beleggers op een no cure - no pay basis rechtszaken aan tegen bedrijven. Dat doen ze wanneer er duidelijke aanwijzingen zijn dat er financiële schade is geleden door wanbestuur.

Aan welke vereisten en kenmerken moeten onze vermogensbeheerders in ieder geval voldoen?

Wij werken aan de hand van benchmarks. En er zijn externe vermogensbeheerders en beleggingsinstellingen die voor ons onze beleggingen uitvoeren. Hoe selecteren wij deze externe organisaties? Dat doen we door te kijken hoe zij Maatschappelijk Verantwoord Beleggen een plaats geven in het beleggingsproces. Dit speelt niet alleen een belangrijke rol bij de selectie, maar we vragen onze externe vermogensbeheerders en beleggingsinstellingen hier voortdurend over te blijven rapporteren. Op die manier kunnen we nagaan of we blijven voldoen aan onze ecologische en sociale doelen en kunnen we zo nodig bijsturen.

Hoe weten we zeker dat onze beleggingsstrategie blijvend wordt toegepast binnen ons beleggingsproces?

Ons pensioenfonds kent een beleggingscommissie die het bestuur ondersteunt bij het nemen van beleggingsbeslissingen. De beleggingsstrategie is daarbij het belangrijkste ijkpunt. De commissie monitort de samenstelling van de beleggingsportefeuille aan de hand van rapportages en toetst deze aan het strategisch beleggingsbeleid en de beleggingsrichtlijnen. Daarnaast kent het pensioenfonds een aparte risicocommissie met veel aandacht voor duurzaamheidsrisico's binnen onze beleggingsstrategie. De risicocommissie toetst met name de risico's van nieuw beleid dat tot stand komt.

Sluiten wij bepaalde beleggingen uit?

Ja. Wij kiezen ervoor om ondernemingen uit te sluiten als de activiteiten van deze ondernemingen niet passen bij onze MVB-uitgangspunten. Het gaat daarbij om ondernemingen die:

- de productie, toelevering, distributie en/of verkoop verzorgen van controversiële wapens op basis van de Controversial Weapons Radar (CWR): Anti-persoonsmijnen (Ottawa Treaty), Nucleaire wapens, Biologische wapens (Biological and Toxic Weapons Convention)
- Chemische wapens (Chemical Weapons Convention), Clusterwapens (Convention on Cluster Munitions), Verarmd uraniummunitie en Witte fosfor;
- 30% of meer van hun omzet halen uit de winning van (thermische) kolenmijnbouwbedrijven;
- 30% of meer van hun olieproductie halen uit teerzanden (oliebedrijven);
- 5% of meer van de omzet uit tabak en tabak gerelateerde producten behalen (tabaksproducenten);
- de UN Global Compact principes schenden. Bijvoorbeeld bedrijven die de mensen- of arbeidsrechten op grove wijze schenden, ernstige milieuschade veroorzaken of betrokken zijn bij ernstige fraude.

Ook beleggen we niet in bepaalde landen en/of bedrijven in bepaalde landen waarvoor een wettelijk handelsembargo geldt. Bijvoorbeeld afgekondigd door de EU (EU Sanctielijst) of de VN (VN Veiligheidsraad Sanctielijst). Dit type uitsluiting passen we voornamelijk toe bij staatsobligaties van opkomende landen.

Pensioenfonds PostNL belegt in ondernemingen die praktijken van goed bestuur volgen. Wat is het beleid hiervoor?

Wij beoordelen ondernemingen waarin wij beleggen (of misschien gaan beleggen) op aspecten van 'goed bestuur' (governance). Daarvoor gebruiken wij een speciale rating: de MSCI Research ESG-rating. Onze vermogensbeheerders en beheerders van beleggingsfondsen volgen deze rating. Zij stellen informatie beschikbaar aan Kempen Capital Management (KCM) en Pensioenfonds PostNL, zodat wij kunnen beoordelen of zij alle aspecten voldoende invullen. Ieder bedrijf waarin wij beleggen krijgt op deze manier een cijfer volgens deze rating.

Wel deel van de totale beleggingsportefeuille gebruiken jullie minimaal om verantwoord mee te beleggen?

100%. Voor de hele portefeuille is een verantwoord beleggingsbeleid vastgesteld. Naast verantwoord beleggen onderscheiden we nog de vormen 'Duurzaam' en 'Impact' beleggen. Deze vormen gaan een aantal stappen verder. Voor 2021 is de doelstelling om minimaal 40% in 'Duurzaam' en/of 'Impact' te beleggen. Pensioenfonds PostNL zit hiervoor goed op schema, zoals in onderstaande grafiek wordt weergegeven:

In welke economische sectoren wil Pensioenfonds PostNL beleggen?

Wij willen graag een beleggingsportefeuille die divers is. We willen dus ook in diverse economische sectoren beleggen.

Voor onze aandelenportefeuille focussen we sterk op bedrijven die goed scoren op ecologie, sociale omstandigheden en governance. Dit toetsen we aan de hand van externe beoordelingen, namelijk: goede MSCI Research ESG-ratings ('best-in-class' aanpak).

Zo sluiten we sectoren uit die een grote negatieve bijdrage aan het klimaat leveren (SDG 7 en 13). Of negatief bijdragen aan gezondheid en welzijn (SDG 3).

Aan de andere kant beleggen we juist volop in beleggingscategorieën die goed scoren op deze SDG's. Denk daarbij aan landbouwgrond en groene bedrijfs- en staatsobligaties.

Maakt Pensioenfonds PostNL gebruik van derivaten?

Derivaten zijn beleggingsproducten die afgeleid zijn van aandelen, obligaties, indices, grondstoffen of valuta's. De waarde van derivaten is dus gekoppeld aan de waarde van andere beleggingen. Derivaten zijn complexere beleggingsproducten, voor de ervaren belegger.

Ja. Net als andere Nederlandse pensioenfondsen, dekken wij het renterisico en valutarisico (gedeeltelijk) af door middel van derivaten. Dat doen we om deze risico's te beheersen. Maar we kiezen nadrukkelijk niet voor derivaten om mee te speculeren.

Houden jullie rekening met eventuele ongunstige gevolgen voor duurzaamheid van jullie beleggingsbeslissingen? Hoe dan?

Ja, uiteraard houden we rekening met eventuele negatieve gevolgen van onze beleggingsbeslissingen. Die proberen we zoveel mogelijk te voorkomen. Vooral als het gaat om ecologische, sociale en werkgelegenheidszaken, eerbiediging van de mensenrechten, en bestrijding van corruptie en omkoping.

Dat doen we door in de vormgeving van ons strategisch beleggingsbeleid een afweging te maken tussen vijf aspecten:

1. risico
2. rendement
3. kosten
4. benodigde governance vanuit Pensioenfonds PostNL
5. MVB

Hoe informeren wij deelnemers over ons MVB-beleid?

Sinds 30 juni 2021 is hierover meer informatie te vinden op de website van Pensioenfonds PostNL (artikel 4 SFDR).

Uiterlijk vanaf 30 december 2022 zal Pensioenfonds PostNL meer informatie verstrekken in pre- contractuele informatie (artikel 7 SFDR). Wij publiceren ook over dit beleid en onze beleggingen in ons jaarverslag.

Beleggen jullie ook in 'ecologisch duurzame beleggingen' zoals beschreven in de Taxonomie- verordening?

De markt voor groene financiële producten is in de afgelopen periode enorm gegroeid. Maar hoe groen zijn deze producten nu werkelijk? Dat wordt beschreven in de Taxonomieverordening (Verordening (EU) 2020/852) die in juli 2020 van kracht werd. Deze verordening schept duidelijkheid in de 'groenheid' van financiële producten door criteria aan te geven die gaan over de bijdrage van economische activiteiten aan milieudoelstellingen

Nee. Onze beleggingen houden nu (nog) geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. We onderschrijven deze criteria wel omdat ze goed bij ons passen. Om eraan te voldoen, moeten we nog een aantal stappen zetten. Maar het is goed mogelijk dat wij op termijn zogenaamde 'ecologisch duurzame beleggingen' opnemen in onze beleggingsportefeuille. Deze beleggingen voldoen dan aan de zeer strenge EU-criteria in de Taxonomie-verordening. Deze

'ecologisch duurzame beleggingen' vereisen onder andere dat ze merkbaar bijdragen aan één of meer van de volgende milieudoelstellingen:

- de bestrijding van klimaatverandering (klimaatmitigatie);
- de aanpassing aan klimaatverandering (klimaatadaptatie);
- het duurzaam gebruik en de bescherming van hydrologische en marine hulpbronnen (water);
- de overgang naar een circulaire economie die zowel afvalpreventie als recycling omvat (circulaire economie);
- de preventie en bestrijding van verontreiniging (vervuilingsbeheersing);
- de bescherming van gezonde ecosystemen (biodiversiteit).

Daarbij moeten we voldoen aan minimumgaranties en technische screeningcriteria.

Als wij dit type beleggingen in onze portefeuille opnemen, rapporteren we hierover in ons jaarverslag. We beschrijven dan aan welke milieudoelstelling(en) de belegging bijdraagt. En hoe en in welke mate.

Wat is de rol van VanLanschootKempen bij dit alles?

VanLanschootKempen is de fiduciair beheerder van Pensioenfonds PostNL. Een fiduciair beheerder neemt het beleid van een beleggingsportefeuille uit handen van een klant. Deze beheerder overziet alle aspecten van vermogensbeheer. VanLanschootKempen adviseert ons ook over de uitvoering van het MVB-beleid en ondersteunt ons bij de selectie en monitoring van duurzame beleggingen. Bijvoorbeeld bij het meten van onze CO2-voetafdruk en het screenen van de beleggingen op onze doelstellingen. Zij informeren ons regelmatig over deze

ontwikkelingen. Als het nodig is kunnen we onze strategie en beleggingsportefeuille hierop aanpassen of bijsturen.

VanLanschootKempen heeft ook een eigen MVB-beleid en visie. Op www.kempen.nl is hierover meer informatie te vinden.